

פרק כ"ג

(הערה: שאלון זה הוא המסך שאלון בלק תס"ב, טעם בפרק כ ב ובענין הברכות בכללן. שאלון זה עוסק בשני המסלים הראשונים, שאלה א עוסקת בברכות של בלעם ומדרגתה.) שאלה א רק למחקרים.

א. ה', ריטם ה' דבר במי בלעם.

מלכות סעודי (בלק) דמו חסס"ה. (עיין גם סנהדרין ק"ה ע"ב): ויטס ה' דבר במי
 2275. ר' אליעזר אומר; מלאך. ר' יוחנן אמר. חכה. 2276: טעיקס את
 בנאדם סקובע מסמר בלוח. (ועיין גם דס"י ס"ז ד"ה ויטס דבר בפירו')
 דמב"נ ה. ד"ה ויטס ה' דבר במי בלעס.

דבר זה, ויהי ויסתם ה' דבר בפי בלעם, ביחוד הקטע: והמדרגה הסנייה (מהנבואה) הנהיגה מורה נבוכים מאמר ב' פרק מ"ה, ביחוד אחד התחדס ויסתםהו לדבר, וידבר הנהיגה האדם האדם ענין אחד חל עליו וכח אחד התחדס ויסתםהו לדבר, וידבר בחכמה או בחושבות, או בדברי אזהרה מועילים, או בענינים הנהגיים או אלוקיים, וזה כלו בעת היקיצה והסתמם החושים על מנהגיהם, וזהו אשר יאמר עליו שהוא מדבר ברוח הקודש, ובה המין מרוח הקדש תבר דוד תהלים ומבר שלמה מסלי וקהלת שיר השירים... (ענין טס באריכות). ועד שבלעם בט כן מזאת הכת היה, בעת שהיה שוב, וזה הענין רוצה באמרו "ויסתם ה' דבר בפי בלעם, כאלו הוא אומר שברוח ה' ידבר, ומזה הענין אומר הוא על עצמו: "סומע אמרי אל".

1. כיצד מפרט הרמב"ן את דברי חז"ל הג"ל?
2. במה טונה הרמב"ן מדברי חז"ל הג"ל?
3. האם קרוב הרמב"ם יותר לדעת חז"ל או לדעת הרמב"ן?

ב. סני המטליח הראשוני פסוקים ז - ח , י"ד - כ"ד .

1. מהו הרעיון העיקרי של כל אחד מהם ומה מוסיף השני על הראשון?
2. מהו מבנהו של כל אחד מהמסלים? (חלקהו לפסקאות, סמן את ההקדמה, הסיום, וכדומה.)

3. מה הן הטאלות הרטריות שבכל אחד מסני המטלים.
(במקרה טיטון שתי אפטריות במסוק - להבינו כהגדה או כטאלה, סמן גם זאת)
(הערה: על טאלות אלה תוכל לענות בעזרת מפרטים או בלעדיהם).

ג. ז. ויטא פטלו ויאמר מן ארם ינחני וכו'.

1. מה קסה לו ומה בינו לבין דאב"ע?
2. " " ?
3. ספורנו ד"ה ויסא מסלו.
4. רשב"ם " ינחני ?
5. ראב"ע " לכה אדה.
6. " זעמה ישראל. עד "חיזוק" מה סס נקרא לחומעה זו?

ד. כ' כי מראש צורים. רס"י, רמב"ן, רסב"ם.
מה ראה המדרש (תשובא ברס"י) להוציא הפסוק מידי פשוטו?

הַיִּיזָרְסִי ד"ה מַה דְּבַר ה', מְנִיין לוֹ סְאִינָה סְאִלָּה רְאִינִית?

ו' כ"א לא הביט און ביעקבן ולא ראה עמל בישראל.
 רס"י, ראב"ע, רמב"ן (עד ונכון הוא) רשב"ם, ררוה"ה, סד"ל.
 ר' וולף היידנהיים חננה המקרא: (מוסיף על דברי רס"י) וברס"י כ"י הוסיף און
 ועמל לסון עברה כמו שני (חבוקוק א' ג') למה תראני און ועמל חב"ט. שני הדברים
 הללו אינם נוהגים בבית יעקב, לא הביט - לא ראה בזה הקב"הו און או עמל, כי
 אינם בהם. ולסון בני אדם הוא, כשהאדם נקי אומדין עליו הכריות, אין בריה יכולה
 לראות בפלוגי טום דפי, לפיכך ה' אלוקיו עמו...
 סד"ל: אין הקב"ה יושב ורואה טאחרים יעשו המס לישראל, אבל ה' אלוקיו הוא תמיד
 עמו להצילו מכל וע.

סדר את המפרטים הנ"ל לקבוצות ומסבד את הפ"ע"ם כל אחת מהן
מה הקושי הגדול בפסוקנו ואיזו מן הקבוצות מסיבה להרצה?

1. טאלות בחרגוס אונקלוס.
ג' ואלכה - ואיך ולמה לא תרגמו ואיזיל כמו בראשית כ"ז נח; ל' ב'ו;
טמות ב' ז' (ועיין ויקרא י"ח ג'; כ' ב'ב; כ"ז ג'; כ"ו כ"א)
" טמות כ"ב ג'; ל"ד ס')
2. ז' לכה - איחא ולמה לא תרגמה איזיל כמו בראשית יב א; כ"ו ט"ז; כ"ז ט
(ועיין בראשית י"ט ל"ב; ל"ו כ'; טמות ג' א'; במדבר כב ו'; כ"ג טוקים
ז' יב, כג)